

[Hans Hansen.]

mandskredse med direkte afstemning. Dog er der en enkelt undtagelse, som forhåbentlig ikke vil blive aktuel, idet der i § 14, stk. 2, findes følgende bestemmelse:

„Er der ved udløbet af fristen for kandidaters anmeldelse i en opstillingskreds ikke anmeldt nogen kandidat, affyser landshøvdingen afstemningen, og de landsrådsmedlemmer, som er valgt indenfor vedkommende opstillingskreds, vælger snarest muligt, om fornødent ved telegrafisk afstemning, det pågældende folketingsmedlem og stedfortrædere. Valget foretages efter de i kgl. anordning af 30. juli 1952 om styrelsen af de grønlandske kommuner § 3, stk. 3, indeholdte regler.“

Der er altså en mulighed for, at valget kan finde sted ad indirekte vej, for så vidt der ikke måtte være opstillet nogen kandidat.

Valget skal som sagt foregå som flertalsvalg og i enkeltmandskredse, og det må anses for en naturlig valg måde i Grønland. Denne valg måde er grønlanderne jo vant til både ved de kommunale valg og ved landsrådsvalgene; f. eks. foregår landsrådsvalgene på den måde, at der vælges 1 landsrådsmedlem i hver af de 13 valgkredse, og kommunerne, der jo har en stor udstrækning, er i mange tilfælde delt op i valgkredse, hvoraf mange kun vælger eet medlem til kommunalbestyrelsen.

Det vil måske forandre nogle, at det i § 13 bestemmes, at man for at blive opstillet som folketingskandidat i Grønland skal have 200 stillere. Men man må huske på, at der ikke i Grønland på samme måde som her kendes parti- og gruppedannelser; derfor må antallet af de opstillede begrænses ved kravet om et så stort antal stillere.

Hver kandidat skal have 2 stedfortrædere, men det er dog således, at en kandidat godt kan optræde som stedfortræder for en anden kandidat. Det er også noget særligt for Grønland, at man skal bruge blanke stemmesedler, således at vælgeren skal skrive navnet på den kandidat, han ønsker valgt; men det sker af tekniske grunde, på grund af de store afstande, idet stemmesedlerne da kan være udsendt lang tid før valget.

Lovforslagets § 28 omhandler stemmeafgivning for søfolk m. fl. Som det fremgår af paragraffen, drejer det sig om søfolk og fiskere, hvorved forstås alle — skibsførere

eller mandskab — ombord på skibe, og endvidere om vælgere, der som følge af deltagelse i jagt må forventes at være nødsaget til på valgdagen at opholde sig udenfor hjemstedet. Disse vælgere kan indsende deres stemmeseddel pr. brev. Jeg synes imidlertid, vi må have en lidt nærmere forklaring på, hvorfor man ikke er gået videre på dette punkt. I Grønland med de store afstande har f. eks. læger et meget stort distrikt og må sejle rundt i dagevis, noget lignende kan gøre sig gældende for andre, f. eks. de montører, der reparerer både, og som også må tage fra sted til sted, og der kan også være tale om andre tjenestemænd, for hvem det er umuligt at være på deres faste opholdssted på valgdagen. Jeg synes derfor, det vil være rimeligt at tale nærmere om dette spørgsmål i det udvalg, som jeg ved forhandlingernes slutning vil foreslå nedsat.

På mit partis vegne anbefaler jeg lovforslaget til en velvillig behandling, herunder en meget kort udvalgsbehandling.

Hvad angår lovforslaget om ændringer i lov om folketingsvalg på Færøerne, skal jeg gøre nogle ganske få bemærkninger. Man kan sige, at det drejer sig om to sæt ændringer i valgloven af 1916. Det ene sæt er de ændringer, som grundlovsforslaget nødvendiggør, og det andet går ud på at indføre lignende tilflytterbestemmelser som dem, vi kender i vor valglov, og som vi har haft i en årrække, men som først er blevet gennemførte for Færøerne nu, efter at man også har indført folkeregistre på Færøerne.

Jeg tillader mig at spørge den højtærede indenrigs- og boligminister, som i dag repræsenterer statsministeren, hvorfor man ikke afskaffer bestemmelsen i valgloven af 1916 om, at der skal bruges konvolutter ved den almindelige afstemning. Denne ordning har vi afskaffet her for længe siden, og den bruges heller ikke i Grønland. Hvorfor skal Færøerne så have den? Men også dette spørgsmål kan vi eventuelt få klaret i et udvalg.

Ifølge lovforslagets § 2 får statsministeren bemyndigelse til at lade loven af 1916 om folketingsvalg på Færøerne optrykke med de tidligere vedtagne og de af nærværende lovforslag følgende ændringer — en foranstaltning, som jeg finder absolut påkrævet, da der vil være ændringer til så godt som alle paragraffer i valgloven af 1916.

På mit partis vegne skal jeg anbefale også